

[Finansministeren.]

skydning ikke er uden ulemper. Også for de rent indenlandske varer vil der fremkomme tendenser til omkostningsstigninger og prisstigninger. Danske producenter vil endvidere blive fristet til at flytte deres indsats fra eksportproduktion til produktion for hjemmemarkedet, der nu som følge af pristigningerne bliver mere lukrativt. Det er imidlertid ikke en forskydning af denne karakter, der er mest brug for i øjeblikket. Det, der er behov for, er tværtimod en frigørelse af dansk produktionsevne til eksportformål.

Deponeringsordningsmetoden favoriserer i det hele taget de kapitalstærke. Det var det, det ærede medlem hr. Poul Møller for godt et år siden pegede på, da han under behandlingen af tekstiltoldforslaget fremkom med bl. a. følgende bemærkninger: (Folketingstidende 1955-56, sp. 2418):

„Men hertil kommer yderligere, hvilket også må tages i betragtning, at de gældende deponeringsordninger, selv efter de stedfundne lempelser, er uheldige. Deponeringsordningerne har i en overgangstid haft deres betydning. Det har været en klog foranstaltning ved overgang fra importrestriktionerne til friere handelsformer, men vi kan ikke komme uden om, at de især under de nuværende kapitalfattige forhold med høj rente og dårlige lånemuligheder giver den kapitalstærke en urimelig fordel på den kapitalsvages bekostning.“

Det ærede medlem hr. Poul Møller var altså dengang ganske klar over deponeringsmetodens lidet heldige sider.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har fremført den opfattelse, at den mest rationelle metode i den foreliggende situation ville være en midlertidig importafgift fordelt over de fleste varer undtagen råstoffer og afviklet igen over en kort årrække efter en forud fastlagt plan samtidig med en gradvis udvidelse af liberaliseringen, således at det ikke blev til en varig beskyttelse.

En sådan midlertidig importafgift er ikke noget uprøvet her i landet. I marts 1940 gennemførtes der en afgift på 10 pct. af indførte varer med undtagelse af råvarer, landbrugsmaskiner, en række andre produktionsmidler samt tekstilvarer, og denne afgift indbragte i det følgende finansår om-

kring 35 mill. kr. Denne lovgivning afvikledes i øvrigt i foråret 1942.

Hvis man tænkte sig en lignende ordning gennemført nu — det må jo være noget sådant, det ærede medlem har tænkt på — ville en sådan generel yderligere told på 10 pct. — der skal jo samtidig betales den almindelige told — formentlig på et år indbringe et ca. 3 gange så stort provenu som importafgiften i 1940-41, altså i alt omkring 135-140 mill. kr. Værdien af importen er ganske vist forøget med omkring 6 gange, men til gengæld er vor handelfrihed på det toldmæssige område i dag begrænset væsentligt stærkere end dengang som følge af de bindingsforpligtelser, vi har påtaget os siden, navnlig inden for GATT.

Det er imidlertid netop på grund af vore omfattende bindingsforpligtelser et spørgsmål, om det ville være muligt at gennemføre en sådan unuanceret importafgift som i 1940. Der ville nemlig herved fremkomme sådanne skævheder mellem de bundne positioner i toldtariffen og de positioner, hvor importafgiften blev pålagt, at der i praksis ville kunne fremkomme meget uheldige forhold mellem varernes indbyrdes beskatningsforhold.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har for øvrigt ikke oplyst, hvilken procent han tænker sig anvendt ved pålæggesen af den generelle importafgift. Han har anført, at han har tanken om en sådan afgift fra et foredrag, som professor Nyboe Andersen holdt for et par år siden. Hr. Nyboe Andersen nævnte imidlertid dengang, så vidt jeg husker, satser på 3 til 5 pct. af importværdien. Det er imidlertid klart, at med sådanne satser ville provenuet blive langt mindre end de foran nævnte 135 mill. kr. årlig. Der ville naturligvis da kun blive tale om en tredjedel til halvdelen heraf.

Det er desuden min opfattelse, at man — helt bortset fra toldbindinger og sidevirkningerne heraf på andre positioner end de direkte bundne — ikke ville kunne forsvare nu at anvende et helt så bredt varegrundlag som i 1940 — og da slet ikke, hvis afgiften skulle være så høj som 10 pct. Man medtog nemlig dengang en lang række varer til investeringsformål, således bl. a. de fleste arter af maskiner og også f. eks. mange artikler til byggeriet. En generel